

1. YLEISTÄ

Vapaus valita toisin-yhdistys edistää yhteiskunnallista keskustelua ja vaihtoehtoisten ratkaisujen löytämistä ajankohtaisiin poliittisiin kysymyksiin järjestämällä sekä seminaareja että keskustelutilaisuuksia. Yhdistys harjoittaa myös julkaisutoimintaa.

Yhdistys on panostanut menneinä vuosina erityisesti yhteistyöhön eri asiantuntijoiden kanssa, josta syystä yhdistyksen seminaarit ja keskustelualoitteet ovat olleet korkeatasoisia ja tavoittaneet hyvin yleisöä. Niissä on käsitelty mm. sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaamista, sosiaaliturvaa, koulutusta, taloutta ja työllisyyttä. Kokoava teema on ollut eriarvoisuus.

Vapaus valita toisin – yhdistys haluaa tukea ja sparrata punavihreää yhteistyötä poliittisessa vaikuttamisessa kaikilla tasoilla.

Yhdistyksellä verkkosivut, FB-sivut ja Twitter-tili sekä laaja sähköinen jakeluverkosto. Yhdistys toimii vapaaehtoisvoimin.

2. TILAISUUDET JA JULKAISUT

VVT haluaa nostaa yhteiskunnalliseen keskusteluun niin julkaisuun kuin tilaisuuksien valtavirtaisessa keskustelussa varjoon jääneitä teemoja ajatuksella, että mistä ei voi puhua, on puhuttava. Tilaisuudet tallennetaan pääsääntöisesti ja niistä valmistetaan some-markkinointiin sopivia lyhyitä videoklippejä. Näitä hyödynnetään toimittajajakelussa kuten myös keskustelujen virittäjinä.

Teemakokonaisuuksien pohjalta on aloitettu jo vuonna 2019 seminaarisarja, jota jatketaan vuoden 2020 aikana. Teemat ovat seuraavat:

Ekologinen politiikka – millainen tuotannon muutos on välttämätön? Ekologisen kestävyuden turvaamisen ja ilmaston muutoksen torjumisen vaatimistatoimenpiteistä on puhuttu paljon. Liikkumisen muutoksesta, lähinnä yksityisautoilun rajoittamisesta ja joukkoliikenteen suosimisesta on toki puhuttu, mutta onko asuntojamme pienennettävä ja onko meidän luovuttava kesämökeistämme? Millaiseen tuotantoon meidän on sopeutuminen ja onko aineellista elintasoamme laskettava? Miten sopeutuminen jakautuu yhteiskuntaluokkien kesken? Miten työ muuttuu?

Puhe on ohittanut konkreettiset elinolomme. Tuloksena on ympäristöahdistus. Miten vihreä teknologia helpottaa tarvittavia muutoksia? Mihin meidän on varauduttava? Mitkä ratkaisut ovat globaaleja ja mitkä lokaaleja? Mahdollisia kumppaneita näiden kysymysten käsittelyssä ovat mm. Greenpeace, Maan ystävät, BIOS, SLL. Teemasta järjestettiin seminaari marraskuussa 2019. Syventäviä keskusteluja järjestetään vuonna 2020.

Tuotannon omistuksen nostaminen poliittiseen keskusteluun – kohti sosiaalista omistusta? Kysymys tuotannon omistuksesta on likimain poistunut valtavirran poliittisesta keskustelusta (lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystalouden tuotantoa) sen jälkeen, kun vasemmistossa luovuttiin vaatimasta suuryritysten valtiollistamisesta. Kuitenkin tuotannon omistus ja hallinta ovat yhteiskunnan toimintaa ja kehitystä syvästi määrittävä tekijä.

Voisiko tavoitteeksi asettaa tavaroiden ja kaupallisten palvelujen tuotannon alhaalta lähtevä sosiaalinen omistus ja hallinta? Voitaisiko painopistettä siirtää yhteiskunnalliseen yrittämiseen, yritys- ja työpaikkademokratiaan, osuuskuntiin ja muuhun työntekijäomisteiseen tuotantoon, yhteistuotantoon wikipedian ja Linuxin tapaan. Myös itsensätyöllistäminen on syytä liittää aihepiiriin. Mahdollisia kumppaneita voivat olla: Poliittisen talouden tutkimuksen seura, Parecon Finland, ay-liike, Pellervo, Tradeka.

Globaalipolitiikka – miten kansallisvaltio ylitetään? Olemme ymmärtäneet politiikan vähintään sadan vuoden ajan kansallisvaltion toimintana ja se on edelleen täysin hallitseva tapa politiikan ymmärtämisessä. Yritystoiminnan globalisoituminen ohentaa mahdollisuuksia markkinoiden kansalliseen sääntelyyn. Ekologiset ja sosiaaliset ongelmat ovat yhä enemmän ylikansallisia ja voidaan ratkaista vain ylikansallisin toimenpitein.

Merkittävä osa yhteiskuntapoliittisista ratkaisuista tehdään Euroopan unionissa. Kansallisvaltioon kohdistuvat vaatimukset eivät enää riitä. Käsityksemme politiikan instituutioista vaativat muokkausta, jossa paikallinen, kansallinen ja ylikansallinen taso eivät ole toisilleen vaihtoehtoisia vaan täydentävät toisiaan. Mahdollisia kumppaneita voivat olla: Suomen YK-liitto, Eurooppa-tutkimuksen keskus.

Sosiaali-, koulutus- ja talouspolitiikka – miten taataan toimeentulo ja osallistuminen uuden työelämän oloissa? Työsuhteet ovat yhä vähemmän pitkäaikaisia palkkatyösuhteita. Työ ymmärretään yhä laajemmin elämää monin tavoin palvelevina toimintamuotoina eikä vain ansiotyönä. Prekaarius on syytä ymmärtää yleistyneenä käyttöliittymänä maailmaan eikä vain työelämän marginaalina.

Tarvitaan järjestelmä, joka turvaa toimintakyvyn tulossa olevassa maailmassa. Mikä siinä on perustulon, elinikäisen oppimisen ja työtakuun merkitys ja millaisin askelin niitä voidaan toteuttaa? Mahdollisia kumppaneita ovat: TÄNK, Työelämän tutkimusyhdistys, ay-liike, Sosiaalipoliittinen yhdistys.

Mitä on uskottava kansallinen puolustus ja miten se toteutetaan? Jännityksen kiristyminen Itämeren piirissä ja kansainväliset konfliktit ovat kiihdyttäneet keskustelua aseellisesta puolustautumisesta. Aseriisunta ja rauhanmarssit ovat eilistä päivää – tänään vaaditaan asemäärärahojen lisäystä uskottavan kansallisen puolustuksen luomiseksi. Mitä se on? Mikä on aseettomuuden jättiläisten rooli kansainvälisessä politiikassa? Millaisin

kansallisin ja kansainvälisin toimin turvataan parhaiten rauhaa? Mahdollisia kumppaneita: ovat Sadankomitea, Rauhanpuolustajat, Safer Globe, MTS.

Miten hallitaan maahanmuutto? Maahanmuutto on humanitaarisesti, väestöllisesti ja taloudellisesti merkittävä kysymys. Se on voimistanut nationalismia ja rapauttanut vasemmistolaisten ja liberaalien puolueiden kannatusta. Se on ollut ehkä keskeisin tekijä viime vuosien puoluerakenteen ja poliittisen agendan muuttumisessa Euroopassa.

Maahanmuuttoon vaikuttavat EU-tasolla ja kansallisesti tehtävät ratkaisut kehitysyhteistyöpolitiikassa, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tulon hallinnassa, työperäisessä maahanmuutossa ja maahanmuuttajien kotouttamisessa. Tarvitaan kokonaisnäkemys. Mahdollisia kumppaneita ovat: Kepa (nykyisin Fingo), Siirtolaisinstituutti, Euroopan muuttoliikeverkosto.

Julkisen talouden politiikka - miten reformit maksetaan? Poliittisiin ja ammatillisiin vaatimuksiin kuuluu yleensä suuri määrä ehdotuksia, jotka lisäävät julkisen vallan menoja. Usein niiden väitetään parantavan talouden suorituskykyä ja maksavan siten itsensä takaisin tai vedotaan esimerkiksi veronkierron ehkäisemisen tuottamiin suuriin tulonlisäyksiin. Väitteet eivät ainakaan yhteenlaskettuna ole vakuuttavia.

Kestävyyssvajelaskelmien mukaan julkisen talouden tulisi tuottaa ylijäämää. Mikä on liikkumavara verotuksen kiristämisessä? Lisäksi ekologiset näkökohdat vaativat luopumaan nykymuotoisesta kasvusta. Millaiset menojen lisäykset ovat oikeasti mahdollista ja miten?

Pitäisikö tässä käsitellä myös uutta rahateoriaa ja sen suhdetta keynesiläisyyteen? Monet keynesiläiset (mm. Paul Krugman ja Larry Summers) ovat kritisoineet uutta rahateoriaa (MMT eli Modern Monetary Theory). Onko se silti yhteensopiva valtaviiran makrotalouden periaatteiden kanssa? Onko oikein annosteltu ekspansiivinen finanssipolitiikka ja ekspansiivinen rahapolitiikka (sisältää julkisten investointien/investointirahastojen ja julkisen talouden rahoittamisen suoraan keskuspankin toimesta) tehokkaita välineitä, joita pitäisi tarvittaessa käyttää, mutta huolellisesti annosteltuna? Mahdollisia kumppaneita ovat: Poliittisen talouden tutkimuksen seura, Taloustieteellinen yhdistys, Attac.

VVT järjesti jo loppusyksystä 2019 tulevaisuusinvestointien rahoittamisesta keskustelutilaisuuden. Työllisyysaste- ja julkisen talouden tasapainotavoitteet ovat osin ristiriitaiset, josta syystä yhdistys jatkaa teeman käsittelyä toimintavuonna.

Miten vähennetään eriarvoisuutta rakenteellisen politiikan keinoin? Eriarvoisuus on ehkä kipein yhteiselämän ongelma ja tasa-arvoisten toimintamahdollisuuksien lisääminen on keskeinen yhteiskuntapolitiikan tehtävä. Ratkaisuksi esitetään usein sosiaaliturvan uudistamista. Se on tarpeen, mutta ei riitä. Tarvitaan muutoksia yhteiskunnan rakenteissa. Sellaisia ovat esittäneet muun muassa Nobel-palkitut taloustieteilijät Anthony B. Atkinson ja Angus Deaton.

Eriarvoisuudesta on meneillään lukuisia tutkimushankkeita ja siitä on myös laajaa julkaisutoimintaa. Kokoavaa katsausta valmistellaan yhteistyössä Ydin-julkaisut ry:n kanssa.

Ikääntyminen mahdollisuutena vai kestävyysvajeena? Keskeisenä kestävyysvajeen tuottajana pidetään ikääntymistä. Onko käsitys perusteltu? Kuitenkin 75- vuotiaat ovat tulevaisuudessa parempikuntoisia kuin nyt – onko tätä otettu riittävästi huomioon kestävyysvajelaskelmissa? Raihnaisuusaika tuskin ainakaan suhteellisesti pitenee.

Myös eläkkeelle meno siirtyy myöhemmäksi (ja eläkeläiset tekevät enemmän ansiotyötä) tulevaisuudessa kuin nyt – ottavatko laskelmat tätä (elinaikakertoimen myötä) riittävästi huomioon kestävyysvajelaskelmissa?

Monilla sosiaali-, terveys- ja talouspoliittisilla uudistuksilla teknisellä kehitystyöllä voidaan vähentää ikäihmisten aiheuttamaa kestävyysvajetta tavalla, joka on kaikin puolin myönteinen tuloksiltaan. Tarvittaisiin suuri ikääntymiseen liittyvä tutkimus- ja kehittämisohjelma ja tuloksiin perustuva toimeenpanosuunnitelma. Sillä voisi olla merkittävä yhteiskunnallinen merkitys.

Merkittävää työtä ikäihmisten aseman ja toimintakyvyn parantamiseksi ja aihepiiriä käsittelevän kehittämistyön edistämiseksi on tehnyt AGE Platform Europe.

Lisäksi valmistellaan kesäklubia, jossa yhdistetään kiinnostava yhteiskunnallinen teema ja elävä musiikki. Yhteistyötä tehdään Ydin-lehden ja Elävän musiikin yhdistyksen kanssa.

3. TALOUS

Yhdistyksen tulopohja rakentuu saatavista apurahoista ja jäsenmaksuista sekä yhteistyökumppaneiden kesken tehtävästä yhteistyöstä niin julkaisutoiminnassa kuin tilaisuuksien järjestämisessä.

4. TIEDOTUS

Yhdistyksen nettisivuilla kerrotaan tapahtumista ja julkaistaan asiantuntijoiden blogeja. VVT:n Facebook-sivua (<https://www.facebook.com/vapausvalitaisin/>) käytetään vaikuttamisessa, tiedotuksessa kuten myös markkinoinnissa samoin kuin twitter-tiliä @Vapausvalita. Yhdistyksen viestintästrategia on valmisteilla ja siihen liittyvät työtehtävät ja vastuut.

Graafisessa työssä hyödynnetään yhdistyksen hallituksen osaamista. Mailerlite postitusohjelma tavoittaa noin 2000 henkeä